

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan a večer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravníštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Telefon št. 34.

Šola in kmetijstvo

o posebnim ozirom na potrebo ustanovitve slov. kmetijske šole za Spodnje Štajersko.

Spisal Anin Sotlić.

I.

Že od nekdanj me je mikalo, iti mej severne brate Čeha, da se tam prepričam o njihovem obćem napredku, o katerem pri nas večkrat govorimo glede šolstva, industrije, poljedelstva, gospodarstva itd. Popolnoma opravičeno je, ako se zagovornik naše svobodne in napredne šole sklicuje napram nasprotnikom na jako dobro razvito češko šolstvo (ako jemljemo v poštev le avstrijske Slované), češ: „Poglej si češko šolstvo, poglej si češki žilavi narod, ki ga vzgaja češka, dubu časa primerna šola, potem šele govori!“

Res je, da nam na jugu ne sveti solnce sreče tako milo, kakor bratom Čehom na severu naše države; to je naša kruta osoda, temu smo si pa krivi — veliko krivi — tudi sami! Pri nas ni jednotnega postopanja v nobeni stvari; saj vidimo dan na dan, kako se v domačem prepiru mej seboj trgamo, da niti ne vidimo, kako naši kruti nasprotniki pijejo kri in srkajo mozeg iz našega narodnega telesa, in sicer sistematično, da prej in sigurneje izginemo v požrešnem žrelu našega sovraga.

Vedno in vedno se govori: „Ljudstvu moramo pomagati, kmetijstvo se mora povzdigniti, kmetu se mora goditi boljše itd.“, kar je naravnost že smešno, ker so to same prazne besede, ki jih ubogi zemljan-trpin poslušajo voljno že toliko let v vedni bedi. Kažite dejanski!

Bilo je o Binkošti, ko sem se vozil po Češkem. Ni mi bilo samo na tem, da si ogledam zlato Prago ter se divim vsem njenim krasotam, marveč prepričati sem se hotel o poljedelstvu v Čehih na lastne oči; posebno me je pa še zanimalo sadjarstvo, no, o vinarstvu na Češkem ne moremo govoriti veliko, pa i to sem proučil v Melniku, ki pošilja Pražanom svojo domačo kapljico, kojoj cenijo tam tako, liki v beli Ljubljani „dolenjski cviček“. Ne bodem na tem mestu opisoval natančneje potovanja na Češkem in Ogorskem, temuž rečem samo:

„Neogrčljiva resnica je, da je ljudska šola — kakor povsod — tudi tukaj glavni činitelj, ki blagostan ljudstva pospešuje; ona je tudi podlaga, pogoj umnemu gospodarstvu!“ To si naj zapomnijo tisti, ki skušajo kot zlobni duhovi še to razdirati v sebične namene, kolikor more v takih neugodnih razmerah doseči naša šola; oni niso pravi prijatelji ljudstva, kakor se češče ponašajo in hinavski dobrikajo, temveč čisto kaj drugega! Revno ljudstvo jim tako rado verjame, ker je nevedno, neuko. Dokler pa imamo ljudstvo relativno na tako nizki stopnji izobrazbe, omike, napredovati moremo samo po polževo, ali z drugimi besedami: za drugimi narodi moramo zaostati za več desetletij, kar je prav za prav že zljaj žalostna resnica.

Češki kmet je ponosen, ako ima priliko dati svojega sina v kako kmetijsko šolo ali v sličen kurz, ker ne zametuje novotarij, liki naš kmet, o katerem še vedno lahko trdimo, kako je nezaupljiv in trmast; pa to je zopet radi nevednosti, da mu tega niti ne smemo šteti v zlo. Čeh je pa tudi ponosen zato, ker je Čeh! To mu je prigojila zopet češka šola, ki ga je učila zgodovine njegovega naroda. Tako dobro, kakor so podučeni Čehi v domači zgodovini, podučeno je po mojem mnenju malo drugih narodov v lastni zgodovini. Čeh pa smatra tudi šolo za svojo največjo dobrotnico, ker ima dovolj razsodnosti, da jo ve ceniti po nje vrednosti za obći blagor ljudstva.

Povzdignimo, podpirajmo naše šolstvo, in trdovratnost našega kmeta bode sčasoma izginila sama od sebe, ter pot do pravega napredka se nam bo odprla! — Da je to resnica, vidi pač vsakdo že danes: kar je mladega naraščaja, poprime se prej novih idej, nego oni iz dobrih starih časov. To je sad nove šole! —

Torej napredek že lahko opazamo, toda v dobi para in elektrike mora biti vse živahnej! Osobito mi Slovenci smo pravi revčeki v tem oziru.

Neki g. poročevalec „Domovine“ je že nekoč tožil in razkladal naš žalostni položaj ter nasvetoval razno, priporočal tudi nedeljsko šolo itd. . . . Malo se vendar g. dopisnik boji, kolikor se še spominjam, da naš kmet ne bi hotel pošiljati mladine

k poduku, češ: škoda za čas! Nasvet mi je ugajal, vsaj teoretično. Škoda le, da navadno vsi slični nasveti ostanejo pri nas večno — nasveti, ki tako rekoč zarjavijo; nikdo se več ne bavi s takim vprašanjem, vse zaspi. O, koliko pišejo časniki o najneznatnejših napisih in pečatih, a o prećem gospodarskem vprašanji smo površni, kratkobesedni, polovičarski. Vprašam pa: katero je bolj potrebno, da se reši čim prej tem prej, gospodarsko vprašanje ali vprašanje kacih napisov, s katerimi se bavi časnikarstvo toliko? Nikakor pa ne mislim nasprotovati našim pravićnim zahtevam za javne napise v domaćem jeziku, temveč s tem mislim le opozoriti, da je kaj drugega ravno tako važno ali še važnejše!

Kaj je temu pri nas vzrok, povem kar naravnost resnico: mi nimamo v domovini dovolj strokovnjakov, veščakov, ki bi bili zmoćni svoji nalogi na gospodarstvenem polju, mi nimamo pa tudi za-nje — kruha! Poznam jih nekaj, ki so želeti po konćanih študijah v kmetijstvu zopet v oćjo domovino radi ljubezni do drugega jim naroda; pa kaj, ko v lastnem narodu nimajo prave eksistence, grede si torej srećo iskati na tuje, kjer jih sprejemajo z odprtimi rokami, a za domaćine so tako rekoć izgubljeni za vselej.

Imenovani g. dopisnik v „Domovini“ pravi, da si moramo pomagati sami; toda nam je treba več, nego nedeljske šole, pa še tu si ne moremo pomagati z lahka sami iz navednih razlogov. Nam je potreba — osobito na Štajerskem — slovenske kmetijske (vinarske in sadjarske) šole. Sramota za nas, da imamo na svoji zemlji nemško šolo, ki ne zadošća našim potrebam! Ta šola je deželna sadjarska in vinarska šola v Mariboru. Ona bi morala poživeti pravo gibanje v umnem gospodarstvu, ona bi morala biti res šola vsemu našem ljudstvu! Pa kako je to mogoće, ko si še revni naši ućenci tako težko vbijajo v glavo — velike tudi mehanićno — nje nauke v „blaženi“ nemščini, in ućitelje nam preskrblja dež. odbor, za kojega pač vsakdo ve, kaj imamo pričakovati od njega. To se bode pokazalo najbrž tudi prilićno imenovanja ravnateljem za mariborsko šolo

LISTEK.

„Sin“.

Rodbinska drama v štirih dejanjih. Spisal Engelbert Gangl.

(Premijera dne 20. decembra 1898. v deželnem gledališču v Ljubljani.)

Slabe izkušnje zadnjih let napravile so intendanco slovenskega gledališća in narodno občinstvo jako nezaupno napram vsakemu izvirnemu dramskemu delu. Treba je bilo že posebnih naporov, da se je spravilo domaće delo na pozornico, in trditev, da se nam izvirno dramsko slovstvo še dolgo ne obogati z delom, ki postane akvizicija slovenskega repertoarja, je postala že „krilata beseda“. Malokateri literat slovenski se je lotil dolejš peresa, da nam napiše dramo ali veseloigro, saj se je vsakdo bal, da dela sploh nespravi na ljubljanski oder, če pa ga spravi, se je zopet bal, da ostane pri jedni sami predstavi. Da bi se pa slovenski literat trudil nekaj mesecev le za to, da izgine njegova drama že po prvi predstavi v arhiv dramskićnega društva, da ne dobi za svoj umotvor nikakega priznanja, še manj pa kakega pošteno prisluzenega honorarja,

tega se v naših razmerah ni bilo nadejati. Literati naši ne živé v toli sijajnih razmerah, da bi se bavili z literaturo, zlasti pa z najvišjo literarno umetnostjo, z dramatićno kot s športom, ki nalaga le stroške in jemlje dragoceni čas; naši literati pa tudi niso več idealisti, kakoršni so bili slovenski literati nekdanj, ki so bili veseli, da so se njihove stvari sploh tiskale, ne da bi imeli od tega kakega dobićka. Časi in razmere se izpreminjajo, in tudi naši literati zahtevajo plaćilo za svoj trud, ali pa ne pišejo. Ako delajo tako nemški, francoski, angleški i. dr. pisatelji, in celo oni, ki so bogatini, smejo in morejo tudi naši pisatelji zahtevati, da minejo časi zastoijnštva, ko je pisaril vsak šušmar.

Ob takih mislih torej s posebnim veseljem pozdravljamo novo izvirno dramo na slovenskem odru ter zahvaljamo intendanco, da jo je sprejela v svoj repertoar ter jo za premijero uprizorila toli vestno in popolno. Naj bi se zavedala vsaka intendanca, da naše gledališće ni samo špekulacićjako podjetje, nego da ima naš oder najvišji kulturelni poklic, čegar poglavitni del je baš gojitev izvirne slovenske drame. Ljubljansko gledališće mora uprizoriti čim najveć izvirnih slovenskih del, kajti le na ta naćin se dvigne tudi naše dramsko slovstvo,

le tako se morejo naši literati česa naućiti, ako vidijo lastno delo na pozornici. Z uprizarjanjem izvirnih del pa se vzmoći tudi naša narodna zavest, in prav to je naloga deželnega gledališća. Naši poslanci in občinski svetniki pa naj poskrbé naši dramatićki čim večjih gmotnih podpor ter mecenov, ki olajšajo prezasluzno delo naših poćrtvovalnih pisateljev! —

Rodbinska drama „Sin“ je brez ozira na nekatere hibe, kakoršni so pri vsakem dramskem prvencu neizogibni, brez dvoma lepo dramsko delo. E. Gangl se je lotil v „Sinu“ snovi, ki je za njegova mlada poetska ramena še mnogo pretežka, lotil se je sujeta, ki se dotika patologije in psihiatrije ter krenil precej s prvim korakom na moderna tla Ibsena.

Sin upokojenega davkarja, bolehnega Slemenca, Ciril, je pravcata ibsenovska prikazen. Skrivnostno, temno, nerazumno je vse na njem; čustvo je glavna gonilna sila pri vseh njegovih činih, zunanjih motivov skoraj da ni. Ciril je živa psihološka zagonetka, katero more razrešiti le psihiater, razumeti pa najrahloćutnejše poetsko srce. Za maso torej „Sin“ ni pisan.

Prestrastna ljubezen do male, naivne Márice,

in komisarjem za vinogradarstvo na Štajarskem v Gradcu. Delo take šole bi moralo biti pravo apostolsko delo: ljudstvo podučevati, navajati ga, kazati mu, kako delati, dokazovati mu, čemu tako in zakaj ne drugače itd. Učitelji bi morali biti popolnoma vešči slovenščine, da se je dobro priučijo i učenci, ki bi se le potem mogli prav koristiti kmetu z živo slovensko besedo. Morali bi tudi dobro poznati „rane“ našega ljudstva, morali bi ne le z njim živeti, ampak tudi z njim čutiti; — toda kakor vemo, je vse ravno nasprotno. Pa še večja budalost je, vsiljevati nam na jugu nemščino v takih strokovnih šolah, ko dobro vemo, da bi celo za marsikakega Nemca ali nemčurčka bilo dosti boljše, ako bi obiskoval šolo s slovenskim učnim jezikom, ki bi se ga morda tudi priučil; saj taki gospodiči dobro vedo, kako sladek je kruh na slovanski zemlji, kjer se dobijo pogostoma prav mastne službe. Slovenski oenolog in pomolog ima odprt še velik del sveta in ni se mu bati, če ni preneroden, da bi se mu njegov trud tudi obilo ne poplačal. Sploh je pa razlogov še veliko, da zahtevamo: Preustrojite nam sadjarsko in vinarsko šolo v Mariboru tako, da se bode podučevalo v njej v slovenskem jeziku, ker jo obiskujejo skoraj izključno sami slovenski učenci, ki tudi pozneje ostanejo v službah na slovanski zemlji! Sposobnim, mladim, vedeželnim možem oskrbite sredstev, da se v stroki spopolnujejo, kar je mogoče le na tujem ter se eventualno pripravljajo za podučevanje svojih predmetov na imenovani šoli, po raznih okrajih, občinah itd. Sploh bi morali biti v vsakem okraju večji nasadi, poskuševališča, ker bi se vršili tudi kurzi o raznih časih in dr.

V Ljubljani, 22. decembra.

Parlament. Včeraj zaključeno zasedanje se je otvorilo 26. septembra. Tekom treh mesecev je imel državni zbor samo 31 plenarnih sej, največji del časa se je porabil pri zborovanjih nagodbenega odseka in njega pododsekov. Razen legitimacijskega, imunitetnega in proračunskega odseka ni posloval nobeden drug odsek. Predsednik zbornice, dr. pl. Fuchs je pri zaključanju zasedanja izjavil, da ne more povedati, kdaj se začne zborovanje znova, sodi se pa, da se skliče državni zbor vsekakor do 15. januarja 1899. — Parlamentarni komisiji kluba fevdalnega veleposestništva in mladočehškega kluba sta imela v prisotnosti ministra dr. Kaizla sejo, pri kateri se je pokazalo popolno soglasje zastopnikov obeh klubov ter se je konstatiralo, da je že skrajni čas da neha vlada le teoretično priznavati načela desnice, ter da začne in praksi izvrševati jih. V tej nujni želji so s kluboma složni tudi ostali klubi, zlasti pa „Slovanska krščansko-narodna zveza!“

Kriza na Ogerskem. Dočim padajo v zbornici na Banffyjevo glavo najbesnejši udarci, dobil je Banffy novo cesarsko priznanje. Z lastnoročnim pismom je imenoval cesar dosedanjega državnega tajnika grofa Emanuela Szechenyija ministrom na kraljevem dvoru, Banffyju pa se je za dosedanje vodstvo tega ministerstva toplo zahvalil. Ti dve dejstvi dokazujeta, da uživa Banffy zares veliko

zaupanje pri kroni, in da je stališče Banffyjevega ministerstva mnogo trdnjše kakor se je zatrevalo, kajti sicer bi se ne spopolnjevalo. Najvažnejši dogodek dneva je govor nekdanjega ministerskega predsednika Kolomana pl. Tisze v Velikem Varadinu. 21 liberalnih poslancev je stalo na Tiszevi strani, ko se je izrekel za Banffyjevo politiko ter eventualno za kloturo po angleškem vzorcu. — V parlamentu se nadaljuje še vedno debata o volitvi predsedstva, in vse kaže, da pred Božičem do volitev sploh ne pride. Parlament odgodi svoje zasedanje le za nekaj dni.

Instalacija princa Jurija se je vršila včeraj v Kaneji jako slovesno. Prvega krščanskega guvernerja je spremljal brat, grški prestolonaslednik, do Milosa. Mesto Kaneja je vse v zastavah. Avtonomna, nova krščanska zastava ima bel križ na višjemem polju in v levem oglu zgoraj pa belo zvezdo na rdečem polju. Princa so sprejeli admirali velevlastij. Jurij se je peljal s sijajnim spremstvom v cerkev, kjer se je pel „Te deum“. Potem mu je v konaku admiral Poitier izročil vladarstvo nad otokom. Ladije evropskih velevlastij so dale po 21 strellov. Nato je sprejel princ razna zastopstva.

Dreyfusove afere noče biti konec. Zopet je premagalo Dupuy Freycinetovo ministerstvo težak vihar v zbornici ter dobilo s 370 glasovi proti 80 glasov zaupnico. Več poslancev je vprašalo ministerstvo radi tajnega dossierja, v katerem so baje neovrgljivi dokazi Dreyfusove krivde. Dupuy je dejal, da ne izroči kasacijskemu dvoru dossierja, ako se mu ne nudijo najboljša poročila, da ostanejo dokazi tajni. Kakšne naj bodo te garancije, ni povedal. Dupuy ne zaupa kasacijskemu dvoru in njega zanesljivosti, kar je jako čudno. Dossier smejo odpreti razni ministri, ki so vsak čes drugi, ne smejo pa ga dobiti v roke stalni državni uradniki, sodniki najvišjega sodnega dvora! Ali so ministri zanesljivejši in močljivejši od sodnikov? In če so v dossierju „neovrgljivi“ dokazi Dreyfusove krivnje, zakaj treba še garancij? Afera Dreyfus ostane bržčas še nadalje nerazumljiva zagonetka.

Vodovod mesta Kranja.

(Dalje.)

2. Za katere vodovodne načrte pa se gre?

Gre se za dva različna načrta. Enega je po naročilu g. Pavšlarja napravila neka delniška družba za vodovode na Dunaju, drugega pa prof. Hraske. Prvi načrt je namenjen samo za mesto Kranj, drugi pa obsega poleg Kranja še znanih 12 vasij.

Po prvem načrtu naj bi se ravno pod mestom med mlinom in hišo g. Majdiča, tam kjer je sedanja mestna črepalnica ali pumpa, izkopal vodnjak, iz katerega naj bi se skozi 10 ur na dan s črepalnico črepala morebitna talna voda in potiskala v mesto, ostalih 14 ur pa bi se voda dobivala iz skoraj dva kilometra oddaljenega rezervoarja, kateri bi se vsakokrat tekom onih 10 ur obenem napolnil.

Prof. Hraskega načrt pa hoče zajeti Čemšenikarjev studenec v Kokri, ki je 15 km oddaljen od Kranja in leži 300 m višje od kranjske planote. Po tem načrtu bi voda neprenehoma in sama

* Opomba uredništva: Ker nam prostora primanjkuje, smo primorani iz vodovodne brošure vodovodnega odseka mesta Kranja vendar manj važne stvari izpustiti proti naši prvotni volji.

tekla navzdol in preskrbovala Kranj in 12 vasij z gorsko studenčico.

Zakaj smo se mi odločili za Hraskega načrt?

Izročili smo bili po sklepu obč. odbora oba načrta najprvo trem gospodom inženirjem, na to delniškemu zdravstvenemu svetu v Ljubljani s prošnjo, naj izreko svoje mnenje o obeh načrtih. Ta mnenja smo dobili, glase se pa tako: Vel trije inženirji in ves c. kr. delniški zdravstveni svet so se soglasno izrekli proti načrtu delniške družbe in za Hraskega načrt.

Podrobno tu ne bomo navajali razlogov, zakaj so se inženirski in zdravstveni strokovnjaki tako izrekli, le dva glavna naj navedemo.

Načrt delniške družbe priznava sam v točki 2, da se nika kor ne more že naprej reči, da bo na tistem mestu, kjer bi se imel kopati vodnjak, res tudi dovolj vode. Trebalo bi toraj pred vsem zemljo zavrtati, da se prepričamo, ali je sploh tam voda in če je, da jo merimo, koliko jo je, in preiskujemo, kakšna da je. Načrt delniške družbe je torej prav tak, kakor bi kdo na kateremkoli kraju najprve sezidal tovarne in velika skladišča in morebiti napravil še železnico do njih, potem pa bi začel šele kopati globoko v zemljo in iskati tam železa, premoga ali živega srebra ali kaj drugega. Ravno narobe treba vendar!

Drugi razlog pa je ta. Recimo, da bi bilo v zavrtanem vodnjaku res dovolj in dobre vode. Ali kdo nam pa jamči, da bo tista voda vedno taka ostala in se nikdar ne bo onesnažila od mestne nesnage, ki se odteka skozi mnoge razpoke in votline, ki so v skali, na kateri stoji Kranj? Kdo more trditi, da bi bila talna voda ravno pod mestom zajeta, popolnoma in vedno varna pred onesnaženjem? In če ni varna, ali naj se delniški družbi in g. Pavšlarju na ljubo, ki je plačal načrte, podamo v nevarnost, da bi lepega dne kar naenkrat pili gnojnico in bi nastale razne bolezni valed te gnojnice? Saj vzgledov imamo dovolj, da so bile talne vode, v bližini stanovanjšč po vodnjakih dvigovane, nekaj časa dobre, kar naenkrat pa si je nesnaga prodrla pot do njih in jih pošteno okužila. Saj so nam znani vzgledi celo v Kranju. Lo preblizu bi bil vodnjak tudi Savi, pred katero bi se ob hudih povodnjih vodovod težko ubranil.

Temu nasproti pa je pokazala preiskava Čemšenikarskega studenca, ki se je vršila v Ljubljani in na Dunaju, da je voda najčistejša gorska studenčica. Tudi večkratno merjenje studenca je pokazalo, da je vode mnogo več, nego bi jo potreboval Kranj in vseh 12 vasij celo pri podvojenem številu ljudi.

Odločili smo se torej za Hraskega načrt na podlagi mnenja tehniških in zdravstvenih izvedencev, dalje na podlagi preiskave in merjenja Čemšenikarskega studenca in zato, ker bi po njem delne bile vodovoda tudi vasi, ki so še bolj potrebne dobre vode nego Kranj. Ali v teh vaseh niso tudi naši rodni bratje?

In zdaj pridejo „Pojasnila“ Pavšlarjevega strokovnjaka.

Izberimo si le nekaj najbolj dišečih rožic, in spoznamo boste, s kakšnimi ljudmi se moramo prepirati in kako zelo se je g. Pavšlar s temi „Pojasnili“ zaletel.

Pa držimo se njegove razdelitve!

a) *Kakovost vode.*

Duhovit in neovrgljiv je dokaz, da bi bilo v bodočem vodnjaku pri Majdičevem mlinu gotovo dovolj in dobre vode in se ne bi nikdar onesnažila

Dalje v prilogi

hčerke soseda Slaka, je kriva vse tragedije Ciril je ljubil tajno, niti njej se ni izpovedal. Hotel je postati sam svoj gospod, ustanoviti lastno trgovino in oženiti se z Márico. Toda denarja ni imel za to, in tudi oče mu ga ni mogel dati. V divji strasti je šel Ciril v svet, da zatara svojo ljubezen z delom. Prišel je na Dunaj, postal z izmišljenim imenom Artur Neuberg blagajn k tvrde Adler & Comp. in se seznanil s Heleno, ki je služila ondi pri knjigo vodstvu. Zapletel se je s poštno Heleno v lažljivo ljubezen. „In z uživanjem sem se hotel prisiliti, da bi te ljubil, da bi v tej ljubezni pozabil, kar je prej čutilo srce moje, to srce, ki me je gnalo z doma. Kar sem iskal, nisem našel... Izgubil sem vse: mir iz srca, poštenje iz duše. Toda jedne ljubezni nisem izgubil! Kaj sem vse storil — a zaman, zaman!“... „Ko sem te gledal kako nesrečno srečna, žalostno vesela čakaš trenutka, da ti zatrepeče v naročju otrok, moj in tvoj otrok, sem mislil, da bo takrat tudi v meni zagorela ljubezen do tebe, če ne do tebe, pa vsaj do otroka. Zaman!“... „In strepeti nisem mogel več v vajini bližini. Peklo me je, kakor bi mi pekel gorel v prsih... O, trpel sem, Helena! In možgani so mi k peli v glavi, da sem si mislil: zblazneti moram!“... „In mislil sem

in mislil... Dà, stran! Pobegniti stran, v tujino, daleč kam, daleč, daleč, kjer ne poznam nikogar! Ali denarja nisem imel...“*) In Ciril je postal tat! Bežal je in pribežal domov, kjer se je baš praznovala zaroka dr. Trdine s Tilko, sestro Cirilovo. Pri zaroki pa je tudi sestra dr. Trdine — ubožica Helena. Napol blazni Ciril strelja na Heleno, ki ga roti, naj ne pozabi otroka. Ko pa vidi Ciril, da Márica, njegovo brepenenje, ljubi brata Metoda, se mu blaznost še poveča, da hoče zadaviti brata. Stari bolehní Slemenec prekolne Cirila in v strašni razburjenosti ga zadene kap do mrtvega... Helena je mej tem dobila ves ukradeni denar pri Cirilu in brzojavno sporočila tvrdki na Dunaju, da je denar rešen. Prepozno! Orožništvo je že dobilo tiralnico, in orožniški vodja v Radovici je spoznal, da je Slemenec Ciril identičen z Arturjem Neubergom... Baš ko se pripravlja mrtvaški spreved, da spremi Slemenca k večnemu počitku, priplazi se Ciril domov, orožnik ga hoče ukleniti, toda roka njegova pade na rame — blaznika, ki ne pozna nikogar več...

Že iz te kratke vsebine so razvidne premnoge krasote Ganglovega „Sina“, pa sveda tudi nekatere

*) II. dejanje, 4. prizor.

hibe. Dejanje se vrši včasih preveč za kulisami premalo na odru; premnogo se pripoveduje; preveč je epike (zlasti v I. dejanju), a tudi cdveč lirike, zdihozanja in preraztegnjenih dialogov (v III. dejanju), ki dejanja ne pospešujejo. — Zakaj Ciril Márici ni povedal, da jo ljubi? Zakaj ukrade denar? Zakaj je prišel domov? — In tisto odlašanje odgovorov (Helene, Cirila) na zvečer zakrivi, da se ponavljata skoraj ista prizora s skoraj istimi vprašanji! — Tudi se nam zdi govorica mnogokrat preročasta, bombastična, včasih celo frazasta. Na odru pa je vsaka pretirana prisposoda naravnost zoperna! — Tudi upliva vedno isti kraj, na katerem se vrše 4 dejanja, na gledalca monotonski. —

Toda te hibice, ki se dadó še odpraviti, ne jemljo „Sina“ velike vrednosti, in zato smo uverjeni, da se bode „Sin“ še prav mnogokrat igral pred toli navdušenim občinstvom, kakor v torek, 20. t. m.

V večje podrobnosti se radi nedostatka prostora — žal — ne moremo spuščati.

Omenimo le še na kratko, kako so posamezni igralci rešili svoje naloge!

Da je bil režiser Inemann klasičen Ciril, smo konstatirali že včeraj. Videti Inemanna kako je izražal posamezne etape vedno večje in večje

od mestne mlakuže. Zdrav razum bi mislil, da bi pred vsem trebalo tam zavrtati, da bi se izvedelo ali je sploh tam talna voda in kakšna je. O, čemu zavrtati! Vode mora tam biti dovolj in dobre, saj jo je za ljubljanski vodovod tudi dovolj in dobre in v Pavlarjevem vodnjaku tudi! I seveda vodovod pri Majdiču — voda pa v Ljubljani ali Pavlarju. Izvrstno!

Učeni pisec je nekje nekaj slišal, pa očitno premalo razumel, da prihaja talne vode ljubljanskega vodovoda s Kamniških planin, od katerih drži mogočen podzemski tok med Smarno goro in Vranščico proti Ljubljani. Kajpada, da je res tisti tok, je seveda brez vsacega preiskovanja po sebi že dokazano, da teče tisti tok ravno pod Majdičevim mlinom in da pod mlinom ne sme in ne more biti nič drugega nego prav talna voda ljubljanskega vodovoda.

Ali kako zelo se človek lahko zmoti tudi v talni vodi, v dokaz temu ni samo, da so Bog zna kolikokrat že kje zastojali kopali domač vodnjak, ampak posebno poučljivo to dokazuje kočevski vodovod. Tam so se nekje na površji kazali sledovi, da mora spodaj biti razpoka s talno vodo. Da bi se pa pri kopanju vodovoda izognili prevlažnim tlem, zavrtali so 10 m preč od tistih sledov vodnjak za vodovod; toda ostal je popolnoma suh, zadeli so ravno ob kamenito žilo. Trebalo je torej pod zemljo rov kopati nazaj proti sledovom in šele ko so prišli prav do podzemeljske razpoke, vsula se je voda. (Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 22. decembra.

— (Občinski svet) ima v petek, dne 23. decembra, ob petih popoldne v mestni dvorani izredno sejo. Ker je za veljavno sklepanje o III. točki dnevnega reda v smislu § 57. občinskega reda treba kvalifikovane večine, blagovolé naj so gospodje občinski svétniki udeležiti seje polnoštevilno. Dnevni red: I. Predsedstvena naznanila. II. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnje seje. III. Finančnega odseka poročilo o proračunu mestnega zaklada. IV. Personalnega in pravnega odseka: 1. o prošnji za brezbremski odpis sveta, ki se je odstopil mestnej občini za cestne namene: a) hišne posestnice Kristine Schinzlove na sv. Petra cesti; b) hišne posestnice Marije Čemažarjeve v Gospodskih ulicah; c) hišnega posestnika Matije Kunca v Gospodskih ulicah; 2. o potrditvi odbora „prostovoljnega gasilnega društva“ v Ljubljani. V. Odseka za olepšavo mesta poročilo o nasvetu županov, da se odstranijo platane s cesarja Jožefa trga. VI. Obč. svétnika Frana Žuka samostalni predlog, da se določi ime ulici med Gorupovimi hišami od Rimske ceste v njenej bodočej podaljšavi do Mirja. VII. Finančnega odseka poročilo o pripoznanji nagrade za zapisničarstvo pisarničnemu oficijalu Jerneju Boltarju in konceptnemu praktikantu Albinu Semenu. VIII. Personalnega in pravnega odseka: 1. o prošnji magistratnega tajnika dra. Ivana Jana za jednoletni dopust; 2. o oddaji služeb stražniškega vodje, nadstražnika in treh stražnikov; 3. o oddaji služeb: a) koncipista, b) konceptnega praktika, c) stavbnega asistenta, d) cestnega nadzornika, e) blagajničnega oficijala, f) policijskega komisarja, g) policijskega oficijala, g) mestnega živinorazburjenosti, ki se stopnjuje do besnosti ter se zaključuje z blaznostjo, nam je bil velikanski, v Ljubljani prerediti užitek. Režiser Inemann je znova pokazal s to vlogo, da je ženijalen modern umetnik! Njegove kretnje so bile toli elegantne, njegova mimika tako mojsterska in njegovo govorjenje tako globoko premišljeno, izrazovito, do srca in živcev segajoče, da smelo trdimo: Inemann je slavil s svojim Cirilom pravi trijumf! — Poleg njega je bila izvrstna gospa Danilova v težki vlogi Helene. Vsako drugo igralko bi bila zavedla ta vloga v jokavi patos in v neslano sentimentalnost, toda gospa Danilova je znala i tu ustvariti realističen tip ter je igrala s pravimi tragičnimi akcenti čustveno, dojmljivo, pretresujoče, pred vsem pa elegantno. — Izvrsten je bil tudi g. A. Verovšek v vlogi starega, bolnega Slemenca, katerega je v maski in govoru prav vrlo karakteriziral ter igral povsem na ravno. (Želimo le, da pade prihodnjič zastor takoj, ko umre Slemenec, ne pa šele čez nekaj časa) — Ostale vloge so manjše, a izvršene so bile vse prav dobro. Jako lep zdravnik, nežen ljubimec in značajen brat je bil gosp. Deyl (dr. Trdina), izvrstno karakteriziran je bil Slak gosp. VI. Housa, ki je zares vsestranski umetnik, prav dobri so bili končno gđ. Slavec, gospa I. Polakova, gđ. Ogrinec, g. Danilo in tudi g. Lovšin. A.

zdravnika z naslovom nadzornika mestne klavnice, b) oskrbnika mestne klavnice, i) protokolista, j) pisarničnega oficijala, k) pisarničnega kancelista, l) drugega vodovodnega strojnika, m) elektrarniškega knjigovodskega oficijala, n) knjigovodskega asistenta, o) drugega elektrarniškega strojnika, p) knjigovodskega praktika.

— (Promocija.) Na graškem vseučilišču je bil v sredo dne 14. t. m. promoviran doktorjem prava gospod Viktor Murnik. Čestitamo!

— (Iz c. kr. mestnega šolskega sveta) O redni seji c. kr. mestnega šolskega sveta z dne 9. t. m. smo prejeli sledeče poročilo: Predsednik proglasi sklepčnost in častita z Najvišjega mesta odlikovanima členoma kanoniku Zamejcu in ravnatelju Šubicu. Zapisnikar poroča o kurentnih stvareh in pove, kako so bile rešene. Sklene se predložiti visokemu c. kr. deželnemu šolskemu svetu poročilo o praznovanju cesarjeve petdesetletnice po ljubljanskih ljudskih in meščanskih šolah. Na znanje vzame in odobri se utemeljeno poročilo c. kr. okrajnega šolskega nadzornika profesorja Frana Levca o potrebi novega poslopja za III. mestno deško 5razrednico in sklene se, da se to poročilo z dotičnimi nasveti vred v nujno uvaževanje odstopi potem mestnega magistrata občinskemu svetu. — Mestnemu učitelju Antonu Razingerju se pripozna IV. starostna doklada v znesku 60 gld. od dne 1. novembra t. l. Nekaterim vnanjim učencem se dovoli vsprejem v tukajšnje šole; več otrok se za dobo jednega leta odveže od šolskega obiskovanja, nekaterim ponavljalcem in ponavljalkam barjanske šole se imajo izdati izpustnice ali odhodaice. Prošajo neke mestne učiteljice, da bi se ji vstela na zasebni šoli z vsposobljenostnim spričevalom odslužena leta v stalno službeno dobo, sklene se na merodajnem mestu toplo priporočiti. — Izprašani učiteljski kandidatki Gabrijeli Pillerjevi se podeli mesto radovljike na mestni nemški d. klški 6razrednici. — Za razpisano novo ustanovljeno deseto učno mesto na I. mestni deški 5razrednici se predloži visokemu c. kr. deželnemu šolskemu svetu terno predlog. Končno da predsednik pojasnilo na nekatera vprašanja internega značaja.

— (Slovensko gledališče) Verdijev „Trubadur“, opera največje popularnosti našega repertoira, je bil sinoči za nas v toliko nov, ker smo čuli v ulogi Leonore gđ. Anito Kopiaševo, pevko hrvaškega narodnega gledališča v Zagrebu, ki je nastopila kot gost. Gđ. Kopiaševa je pevka simpatične zunanosti, katere glas je dokaj močan, lepo izšolan, velikega obsega, plemenite barve, čisto zvoneč in prikupen zlasti v srednji legi, manj simpatičen v višini, kjer se ji časih občutno zalomi in z naporom pride do veljave. V nekaterih momentih je pela gđ. Kopiaševa s toplim in iskrenim čustvom ter je dosegla najlepši uspeh v koloraturni partiji v prvem dejanju in v zadnjem prizoru četrtega akta. Lepo petje je opremila gđ. Kopiaševa s primerno, dokaj temperamentno igro, nje toalete so bile okusne in elegantne. Občinstvo, ki se je zbralo v precejšnjem številu, je odlični pevki prav srčno ploskalo ter ji s tem izreklo priznanje in pohvalo. V drugih ulogah smo čuli gđ. Radkiewiczovo, gđ. Štastno, gg. Nollija, Raskoviča in Fedyčkovskega. Njih petje in igranje smo natančneje ocenili takrat, ko so uprizorili „Trubadurja“ prvič v letošnji sezoni. Danes samo konstatujemo, da so se vsi prav posebno odlikovali ter da zaslužijo našo najtoplejšo pohvalo. Občinstvo jo je izreklo sinoči z opetovanim ploskanjem. Tudi zbor, ki je deloma nastopil v novih kostumih, je pel prav dobro, da je „Trubadur“ tudi večeraj popolnoma uspel. Zato sodi pohvala tudi orkestru, a pred vsem g. Benišku, ki je vodil opero s priznano spretnostjo in natančnostjo. — a —

— (Znižani železniški tarifi) Ces. kr. deželna vlada poroča trgovski in obrtniški zbornici, da znižanje tovarnega tarifa, ki so je dovolila državne železnice in južna železnica vsled potresne katastrofe l. 1895 za prevažanje stavbinskega gradiva v Ljubljano, brezpogojno ne velja več pri južni železnici. C. kr. železnično ministerstvo pa je določilo, da se bode tudi v l. 1899. dovoljevalo znižanje tarifa, toda le od slučaja do slučaja in sicer za prevažanje stavbinskega gradiva za popraviljanja poslopij ali pa tudi za nove stavbe, ki se iz posebnih vzrokov do sedaj še niso pričele zidati. Prošnje za znižanje tarifa se morajo najmanj 14 dni pred faktičnim prevozom predložiti c. kr. železničnemu ministerstvu. Prošnji se mora priložiti uradno potrdilo, ki dokazuje, da se vsled obstoječih zadržkov v resnici ni moglo poprej pričeti z zidanjem, poleg tega se pa mora še navesti: 1. Zaznamovanje stavbinskega predmeta, 2. kakovost stavbinskega gradiva, 3. približno množino stavbinskega gradiva, 4. postajo, odkoder se odpošilja gradivo, in sicer za vsak posamezen predmet posebej, 5. rok, v katerem naj se izvrši prevoz.

— (Kdor zna — pa zna) Prejeli smo naslednji, res klasični „popravek“: Slavnemu uredništvu „Slovenskega Naroda“ v Ljubljani. Vaš cenjeni list od dne 19. decembra t. l. št. 290 je donesl odstavek pod napisom: „Ulom“ in glede tega prosim, opiraje se na § 19. tiskovnega zakona, za vsprejem sledeče objave: Res je, da se je 18. t. m. po noči tat v skladišče Kassovitz hiš. št. 3 na Reseljevi cesti vtihotapil; ni pa bil g. Kassovitz okraden, ampak jaz, kot poslovodja in kristjan, ker je tat meni denar in dragotino odnesel. — V Ljubljani dne 21. decembra 1898. — Z veselo poštovalnjem — Oroslav Bernatović. — Ali ni ta „popravek“ — dober dovtip.

— (Pojasnilo) Prejeli smo od prizadete strani naslednji dopis: Vest o izganjanju hudiča v Slen-drovih ulicah so raznesle po mestu dolgojezične ženske, a dodale so resnici toliko iz svojega, da je iz povsem nedolžne dogodbe nastal cel roman. Istina je le, da so vsled nekega šuma v zasebnem stanovanju začele ženske govoriti o hudiču in o obsedencu ter naprosile frančiškana p. Salesija, naj pride v hišo, češ, da se hoče nekdo izpovedati. Rešeni frančiškan je šele naslednji dan prišel, in tudi v prijateljstvu odšel. Vse drugo pa so si ljudje izmislili in so se radi tega storili proti njim primerni koraki.

— (Osebnost) Blagajniški kontrolor pri rudniškem ravnateljstvu v Idriji g. Aleks. Seitel je imenovan blagajnikom. — Gosp. Višeslav Hrašovec, bivši predstojnik železniške postaje na Grosupljem, zdaj oficijal drž. železnice v Trstu, je imenovan načelnikom v Kranji. — Deželnovladni koncipist baron Rikard Apfaltrern je imenovan okr. komisarjem.

— (Južna železnica) nam naznanja, da se bodo od 1. januarja 1899. na vseh avstrijskih, ogerskih in bosanskih železnicah zaračunavale vse transportne pristojbine in vsa povzeta izključno v kronski veljavi. Z ozirom na to se občinstvo opozarja, da je pri vseh deklaracijah zapisovati vrednost v kronah in vinarijih, tudi če se rabijo stare spremnice, ki so do konca aprila veljavne.

— (Požar.) Na Blokah je dne 15. t. m. gorelo pri posestniku Matevžu Modicu. Škode je 600 gld.

— (Slovenske čitalnice v Mariboru občni zbor) je dne 18. t. m. svojega bivšega predsednika g. dr. Jarneja Glančnika, odvetnika v Mariboru, za njegove zasluge za društvo, imenoval častnim členom društva in volil nov odbor z gosp. dr. F. Firbasom, c. kr. notarjem v Mariboru kot predsednikom.

— (Narodna čitalnica v Ptuj) priredi na sv. Štefana dan zvečer ob 7. uri v prostorih „Narodnega doma“ gledališko igro „Oče so rekli, da le“. Po predstavi svira tamburaški zbor. Čisti dohodek namenjen je v polovici družbi sv. Cirila in Metoda in v drugi polovici podpiralni zalogi slovenskih visokošolcev v Gradcu. Vstopnina za člene 30 kr., za neude 40 kr., za kmete in dijake 20 kr. od osebe.

— (Narodno gospodarstvo v sodnijskem okraju Železna Kapla.) „Mir“ piše: Sodnijski okraj Železna Kapla obsega 5 far, in sicer: Jezersko, Kopirno ali St. Jakob, Obirsko, Rabro in Kaplo. Zemlja je popolnoma gorata, ravnine ni najti na Jezerskem in na Rabroci. Obdelovanje zemlje po takšnih hribih in strminah je zelo težavno, dostikrat kmet niti z živino polja obdelovati ne more, ampak ga mora z motiko v roci prekopavati. Sploh pa naš kmet žita le toliko pridela, kolikor ga rabi za dom, mnogokrat ga mora še kupovati. Kar kmetu kaj nese, je le živina in les. Pa žalbog tudi pri tem gre zmeraj slabše. Živina je vedno bolj po ceni, posli in živež vedno dražji, davki pa zmeraj večji. Kmet ne more več shajati ter je prisiljen prodati grofa svoje posestvo. Zlaj prodaja jeden, zdaj drugi, in tako jeden drugemu škoduje in jeden drugega sili, da mora tudi on prodati. Našega kmeta namreč redi večinoma le živina. Če ima pa grof kupljeno kakšno posestvo, potem prisili še samostojnega kmeta sosedu, da mora napraviti plot okoli svojega posestva, da živina ne more na grofov svet, sicer mu vzamejo živino ali ga tožijo. Tako so tudi ta naveliča in prodaja. Grofovi pa nasajajo les tam, kjer so bili prej travniki, in kjer so stanovali prej ljudje, se redijo zdaj divje živali. Vsaj pred nekaterimi leti so taka delali, v najnovejšem času pa kmet, ki je bil prej posestnik, ostane na posestvu kot najemnik, ali pa kot hlapec. Žalostno je gledati, kako od leta do leta vedno bolj prodajajo kmetje svoja posestva. Največ jih ima do zdaj grof Vincenc Thurn Valsassina v Pragi. Jedino le v železno-kapelski fari je pokupil do zdaj grof 31 kmetij, ki obsegajo 1845 hektarov in 32 arov zemlje. Razun tega je prodanih v naši fari drugim posestnikom 23 kmetij, ki obsegajo 1968 hektarov. V železno-kapelski fari je jedino le še vas Lobnik, ki ima še vse samostalne kmete; teh je 25. V vseh drugih vaseh je le še 74 samosvojih kmetij, druge so vse v tujih rokah. — Nič boljše kakor v naši fari je v sosednih; jedino le Jezerčani ne pustijo grofa mej se. Pa tudi tam je bilo v zadnjem času prodanih 7 kmetij, in sicer g. Fuchsu. — Na Obirskem je grofovih 6 kmetij in 6 jih je

na druge posestnike prodanih. Na Rebrici ima grof 326 hektarov. „Union“ in knez Rosenberg čez 600 hektarov; pet kmetij pa, ki obsegajo 159 hektarov, ima g. Seifric p. d. Miklavc. — Če pojde tako naprej, potem bodo tudi na Koroškem imeli posestva le grofi in baroni, kmetijski stan pa bo izumrl, kakor je že na Irskem in na Laškem. Vzemimo le Karavanke; od Predila do gore sv. Uršule na Štajerskem je skoraj vse že v rokah grofovskih. V Rožni dolini baron Helldorf, potem baron Born in tukaj grof Thun. Žalostna prihodnost!

— (Goriške gimnazijske razmere.) „Primorec“ piše: Nemški profesorji na goriški gimnaziji nas izzivajo na neizprosni boj za — slovensko gimnazijo! Le tako se rešimo teh gospodov, ki menijo, da Gorica leži gori kje v blaženi Germaniji! O pretiranih zahtevah germanistov, ki več zabtevajo nego na Dunaju in drugih nemških deželah, bomo še govorili! Za danes omenjamo ta le dogodek: 2. decembra je imel tak German slavnosten govor, v katerem je omenjal tudi velikansko pridobitev — nemščine v naših srednjih šolah. Ta predznanost, ki presega vse dopustne meje, bi zaslužila, da tega gospoda takoj zapodé iz dežele. Neki dijak je baje zapisal njegove besede na tablo — in zdaj je proti temu revežu velikanska gonja. Grozilo so mu, da ga spode z gimnazije itd. Torej tako daleč smo že! Nečuvstva predznanost germanškega profesorja ostane brez kazni, — mladeniška najv-nost pa naj zasluži posledice? Dostav ek: — Ta reč se je poravnala tako, da je prizadeti dijak do-bil grajo in nikake druge kazni, ker je tudi za-sluzil ni.

* (Praktično in lepo božično darilo.) Iz-bera daril dela ljudem veliko preglavice. Kdor na-merava kot božično darilo nabaviti šivalni stroj, naj se obrne do tukajšnje zaloge tovarne delniške družba Singer Co., poprej G. Neidlinger, na Sv. Petra cesti. Tovarna izdeluje tudi stroje, kateri se dajo goniti z elektriko, sploh pa so ti stroji znani kot najzvrstnejši.

* (Velika nesreča.) Predvčeršnjim sta se vozili z Dunaja proti Florisdorfu prazni lokomotivi. Stražnik Benesch je opozoril voditelja z zeleno lučjo, naj oprežno vozi. V svoji veliki vestnosti je stopil celo na tir, in sicer tako blizu, da ga je lokomo-tiva zagrabila ter ga vlekla nekaj časa za seboj, dokler ni njegovo strašno razmesarjeno telo na tleh obležalo. Baš istikrat je bil kurjač te lokomotive Beneschov pastorek, Karol Schenk.

* (V zaboju na Rusko) je hotel odpotovati Štefan Hofmeister 21. nov. t. l. iz Hohenaua na meji Nižje Avstrije. Iz golega patriotizma je hotel priti na Rusko, v Peterburg ter na zvoniku kake ondote cerkve obesiti cesarsko črno žolto zastavo. Ukazal je svojemu hlapcu, naj pelje zaboj na kolodvor, ter jena, da bi ga kdo zapazil, zlezal v zaboj v katerem je bilo nekaj hlebov kruha, vina in klobas, in na kateri je z velikimi črkami napisal: „Nicht stürzen!“ Toda niti hlapec, niti na ko-lodvoru se niso brigali za napis; premetavali so zaboj neusmiljeno na vse strani, postavljali Hof-meistra na glavo, da je bil ves obtolčen, ter da se je končno onesvestil. Ko se je zopet zavedel, je začel kričati na pomoč. Odprli so mu, a ga smatrali za — anarhista, dasi je imel seboj cesarsko zastavo. 17 dnij je bil v preiskovalnem zaporu, končno pa je bil obsojen v ječo še za 48 ur.

* (Sebe in svoje zastupil) Kakor se po-roča iz Moravske Ostravice, zastupil je 20. t. m. v vasi Kotka delavec Fran Mencik svojo ženo, osemletnega otroka in samega sebe. Žena in otrok sta v nekaj urah umrla, on pa še živi, a bode go-tovo tudi kmalu podlegel svojim bolečinam. Mencik se je sprl s svojim predstojnikom, in ko je pred-stojnik pozval orožnika, da ga odvede, zoperstavljal se je Mencik, vsled česar je bil zaprt; poleg tega je tudi službo izgubil. Njegova obitelj je trpela ve-liko pomanjkanje, in Mencik je sklenil, da napravi konec v-emu temu, s tem da vse zastupi.

* (Valel ljubosumnosti.) Pred nekaj tedni je umoril v Lvovu veleposestnik Vjenjarski svojo ženo in njenega ljubimca župnika Bjefadckija. Pred kratkim bi se bile imele vrstiti porotne obravnave proti morilecu, toda zblaznel je. Vsemu temu je baje kriva strašna ljubosumnost.

* (Palača dožev v Benetkah) se podira. Minister Baccielli je odredil takaj, da prevzame slavnitalijanski arhitekt Boito restavracijo te palače, ki je tudi mej najkrasnejšimi stavbami na svetu.

* (Mesto smodnika pesek!) Italijanski posl. Cimet je razkril v vojaških skladiščih velika sle-parstva. Kakor poroča „Italia militare“, se je našlo več tisoč patron, ki so bile napolnjene s peskom mesto s smodnikom. Dotične patrone je napravila patronska tvornica v Kapui. Ako bi se bile rabile tiste patrone v vojni, bi padali pač Italijani mesto sovražniki!

* („Simplicissima“ tožen radi žaljenja cesarja Viljema II.) Izmej obtoženih treh „žal-jivcev“ je bil te dni obsojen slikar Heine v 6 mesečno ječo. Založnik Langer in pesnik Wedekind prideta kmalu pred sodišče. Občutljivost Viljema II. je — kakor znano — velikanska.

Darila:

Četrti izkaz prispevkov za cesarjev spo-menik v Ljubljani. Darovali so nadalje sledeče obdane: Loški potok 50 gld., Čeni vrh nad Idrijo 20 gld., Naklo pri Kranju 25 gld., Kostanjevica 50 gld., Dvor pri Žužemberku 20 gld., Košana 25 gld., Ajdovščina 20 gld., Bled 50 gld. in Velike Lašče 20 gld.

Jubilejski darovi za družbo sv. Cirila in Metoda. Darovali so v Ljubljani p. n. gg.: Gimn. profesorji: R. Perušek, M. Pleršnik, dr. I. Svetina in T. Zupan po 5 gld., M. Petelin 3 gld., Mr. Ža-keľ 2 gld., ravnatelj A. Senekovič, Anton Bartel, V. Borštnar, Francišek Brežnik, L. Lederhas, Alf Paulin, Mat. Vodušek in Avg. Wester po 1 gld., skriptor L. Pintar in I. Vrhovec po 50 kr., A. Pucsko in dr. Josip Šora po 30 kr. dr. L. Požar, c. kr. prof. in ravnatelj na mestni višji dekliški šoli 3 gld., Marija Wessner, nadzorovalna dama 2 gld., Božena Sernec, učiteljica 1 gld., profesorji: A. La-barnar, Fr. Orožen in Al. Šubic po 1 gld., Ivan Machar 1 gld. 50 kr., Neimenovan 1 gld. 50 kr., ravnatelj na učiteljsku Francišek Hubad in pro-fesorji gg.: dr. Francišek Ilešič in Vodeb po 1 gl., Anton Funtek 50 kr., glasb. učitelj Ant. Dekleva in vadnična učiteljica Ant. Maier in Verbič po 50 kr. Gospodice: Thea Hubadova, Almica Souvanova in Leonija Souvanova po 50 kr. Skupaj 53 gl. 10 kr., doposlanih po č. g. prof. dr. I. Svetini v Ljubljani.

— V Moravčah so darovali p. n. gg.: Dekan in dež. poslanec Tomo Kajdič 1 gld.; Josip Cegnar, kurat na Vrhpolji 1 gold; kaplan Ignac Koren 50 kr.; kaplan dr. Mih. Opeka 1 gld.; nadučitelj Janko Toman 3 gld.; župan in posestnik Ignacij Klopčič 2 gld.; posestnik in trgovec Tom. Tomc 1 gld.; posestnica M. D. tela 1 gld.; posestnik in krčmar Fr. Orehek 50 kr.; posestnik in krčmar na Vrhpolju Janez Pelé 50 kr.; posestnik M. Grad 50 kr. Skupno 12 gld., doposlanih po č. gosp. dr. Opeki, kaplanu v Moravčah. — V Litiji so darovali p. n. gg.: Nabernik, L. Svetec in Zotman po 5 gl.; Fr. Slanc 3 gld.; dr. Pavlič, Oblak, Zupančič in dr. Premrov po 2 gld.; Jarc, Roglič, Koblar, Gre-gorič, Beneš, Kline, Haslinger, Jelčnik, Jenko, Šeber, Hutter, N. N., Lebinger, Bergmann in dr. Jamše po 1 gld.; Magolič, Nedeljko in Kostanjevec po 50 kr. in Preželj 40 kr. Skupno 41 gld. 90 kr. Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— V korist družbi sv. Cirila in Metoda so se odkupili na Vrhniku od prazničnih in novo-letnih voščil sledeči čč. udje: Dekan Lovro Gantar, kaplan Jan. Ribaršič in Fr. Bernik, dr. Ant. Furlan in rodbine: Brilajeva, Grudnova, Gabr. Jelovškova, Kotnikova, Lenaršičeva, Leustikova, Luznikova, Ma-roltova, Požarjeva, Petričeva, Mih. Tomšičeva, Teršarjeva in Vidčeva.

Književnost.

— Hrvatski salon — Zagreb 1898. Šele nekaj let je tega, kar je odlični hrvatski slikar Vlaho Bukovac s pomočjo drugih hrvatskih umet-nikov priredil prvo razstavo slikarskih in kiparskih umotvorov, prvi hrvatski „salon“. Imel je lep uspeh. Iz malega začeta se je misel lepo razvila in letošnji salon je že obudil občno zanimanje ter dokazal, kako lepo napredujejo obrazilne umetnosti mej Hr-vati in kako se tudi občinstvo čedalje bolj zanje zanima. Sedaj je izšel droben sešitek, kateri podaja najraznejše razstavljene umotvore v ličnih podobah. Sešitek ima na prvem mestu govor pis. Šandorja Galskega, kateri zastopa nazor „na stranu sa školama, svatko neka se svojim načinom daje“. Razen Galskega oglašili so se tudi drugi hrvatski pesniki in pisatelji s kratkimi prispevki. Izmej umotvorov, kateri so ili razstavljeni v salonu, po-daja sešitek reprodukcije slik, oziroma kiparskih del Vlaho Bukovca, R. Frangeša, Ot. Ivekovića, B. Čikaa. Reprodukije so jako lične in točne in je društvu hrv. umjetnika, ki je izdalo ta zvezek, na tej ediciji le čestitati. Upeljalo se je ž njo jako dobro pri vseh tistih, ki niso imeli prilike, videti letošnji salon. Cena sešitku 60 kr.

Telefonična in brzojavna poročila

Dunaj 22. decembra. Cesar je danes sprejel grofa Thuna zopet v posebni audijenci.

Dunaj 22. decembra. Vojni svet, kateri ima vsak dan seje, se bavi z organizatornimi, administrativnimi in personalnimi zadevami.

Dunaj 22. decembra. Pravosodni mini-ster je sodiščem v Šeziji ukazal, da morajo v severnih okrajih uradovati češki in nemški, v južnih poljski in nemški. Ta ukaz je mej Nemci še povečal jezo, katero je obudila vest, da hoče vlada poddržaviti zasebno gimnazijo v Opavi. Občinski zastop v Opavi je sklenil resolucijo, s katero izreka svoje ogorčenje radi podržav-ljenja gimnazije, nemški poslanci pa hočejo radi tega predlagati, naj se ministerstvo obtoži.

Dunaj 22. decembra. Prihodnje leto se ustanove trije novi domobranski polki, in sicer v Budjovicah, v Tešinu in v Solnogradu. Za-jedno s tem se ustanove v Krakovu, v Pragi

in v Inomostu nova brigadna zapovedništva. Dunaj dobi nov domobranski polk in nove bri-gado šele 1. 1900.

Lvov 22. decembra. Z ozirom na sklep dunajske občine, odklanjati vse nenemške dopise, pozivlja „Dziennik Polski“ vse slovanske ob-čine, naj odbijajo klin s klinom in naj brez obzirno odklanjajo vse nemške dopise.

Budimpešta 22. decembra. Zbornica je danes po daljši razpravi s 158 proti 48 glasom sklenila, naj trajajo božične počitnice samo tri dni in je potem nadaljevala razpravo o dnevu, kdaj naj bo volitev predsedništva. Posl. Rattkai je sprožil misel, naj se dovoli za mesec januar budgetni provizorij, mej tem pa naj se poskusi doseči porazumljenje, da se na redi konec krizi. O tem nasvetu se vrše sedaj pogajanja mej strankami.

Budimpešta 22. decembra. Szylagy je prišel sem Liberalna stranka je v veliki za-dregi, kaj naj stori. Izreči mu hoče zaupanje, zajedno pa obsoditi obstrukcijo. Meščanstvo priredi danes Szylagyju na čast banket, katerega se pa voditelji liberalne stranke ne udeležé.

Kaneja 22. decembra. Princ Jurij, ki se je izkrcal v Sudi, se je v spremstvu ev-ropskih admiralov pripeljal včeraj sem in je bil slovesno sprejet. Prisostvoval je najprej „Te Deumu“ v pravoslavni cerkvi, na kar je bil v konaku slovesno instaliran kot guverner Krete. Francoski admiral Poitier je v imenu Rusije, Angleške, Francije in Italije ogovoril princa Jurija in ga proklamiral generalnim komisarjem. V tem je bila na konaku slovesno razobešena avtonomna zastava Krete, katere so v pristanu zbrane vojne ladje pozdravile vsaka z 21 strelji. Princ Jurij se je v svojem odgovoru zahvalil velesilam za izkazano mu zaupanje in obljubil, da bo skrbel za dobro upravo, da bo pravičen in nepristranski. Ko nečno je pozivljaj kristijane in mohamedane, naj opuste vsa nasprotstva in naj ga podpi-rajajo z združenimi močmi. Princ Jurij je izdal tudi manifest, ki je spisan v tem smislu. Zve-čer je bilo mesto razsvetljeno, izimše turške ulice.

Kolonija 22. decembra. „Köln Zeitung“, veleoficijozno glasilo berlinske vlade proglašá, da je obstanek Thunovega ministerstva nevar-nost za razmerje mej Avstrijo in Nemčijo. Ta izjava obuja veliko senzacijo

Rim 22. decembra. Amnestija vseh radi političnih činov in zlasti radi udeležbe pri zadnji revoluciji obsojenih se razglasi 1. januarja.

Washington 22. decembra. Vlada je sklenila, odsloviti 50.000 prostovoljcev.

Narodno-gospodarske stvari.

— C. kr. trgovinsko ministerstvo naznanja trgovinski in obrtniški sbornici, da se bo dne 3. ja-nuarja 1899. l. v poslopu kr. rumunskega gene-ralnega poštnege in brzojavnega ravnateljstva v svrhu dobave 2000 kg bakrenih plošč vrnila javna licita-cija pod znanimi pogoji.

Najfinejši čaj žetve leta 1898, znane tvrdke „Thee Messmer“ (ces. kralj dvorni založnik) so na prodaj. Choicest Lapsang Souchong 1. 1898. (100 gr. v zavojčku à 75 kr.) in carski čaj (à 1 gld.) se posebno priporočata občinstvu. — Dobivata se pri Ant. Staoul-u, naal. Ivana Luckmanna (1875—1)

Poslano.*

Jako nerad, toda javno izzivan, podam slavnemu ob-činstvu nastopne resnične podatke, da bo slavnostno razso-dilo, da-li me je grozna katastrofa iz 1. 1895 najhujše za-dela in ali ni uvod mojega sobotnega inserata popolnoma opravičen?

Po smrti blagega rodoljuba g. Mihe Pakiča srečal me je pred hišo „Slov. Matice“ pokojnega polubrat gospod višesodni svetnik Pleško in me vprašal, ako vem za kakega trgovca, ki bi hotel prevzeti trgovino po njegovem pokojnem bratu. Odgovoril sem, da se hočem za stvar zanimati in gosp. nadsvetniku svojetasno o tem poročati. Prišedši do-mov, posvetoval sem se s svojo soprogo, bi li ne kazalo meni to renomirano trgovino prevzeti? Pri tovarni za mlo itak ni bilo nobenih dohodkov — radi brezmejnega importa židovskega mila. Prišlo je res do kupa in prevzeta te trgovine po meni. Ker so pa dediči za trdko in izborni, sadni in mesarski trg dominujoči prostor zahtevali 4000 gld. odkupnine (t. j. plačati sem moral prevzeto blago po na-kupni ceni in poleg tega odšteti še 4000 gld. z trdko in prostor) in ker čez ta prostor dediči niso mogli razpolagati, šel sem pred sklepom kupčije na mero-dajno mesto se informirati, bode li meni prostor tudi osi-guran. Provociral sem sklep dotične korporacije, s kojim mi je bil prostor zagotovljen. Še-le potem sklenil sem kupčijo. Mir sem imel na tem prostoru šest let — z izjemo povišanja najemnine vsled ponudbe nekakega nekaj mesecev pozneje se v ravno taki stroki etabljujotega tedanjega vinotrišca.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Pa prišel je nesrečni potres in s njim velikaška prekucija v Ljubljani. V četrti po potresu, to je 18. aprila 1895. svedel sem, da se je v ravno isti hiši stanujočemu veletrgu g. J. C. Mayerju dovolila zgradba barake na Kongresnem trgu. Valed splošno govore, da se bo kresijsko poslopje, v kojem sem imel dve cveti trgovalni (za vodo in v Spi-talskih ulicah) demolirala in da se je veletrgu g. J. C. Ma-yerju sgradba barake še dovolila, šel sem še isti dan t. j. dne 18. aprila 1895 na merodajno mesto prosit, da se tudi meni zgradba barake dovoli, — in sicer, da bodem svojo posest ohranil — na prostoru za knezoškofjsko palačo.

A čujte, kaj sem zvedel! Dejala se mi je: Mi Vam ne moremo nič dovoliti, saj še sami ne vemo ali se bo kresija demolirala ali rekonstruirala. Na moje opombo, da se je tudi g. Mayerju sgradba barake dovolila, odgovoril mi je nič kaj prijazni gospod: "Vsaj pritličje je dobro, le I. nadstropje, kjer ima g. Mayer skladišče, in II. nadstropje sta močno poškodovana". Proseč še, da se mi prostor za škofijo na vsak način rezervira, zadrži se je zopet gospod: "Saj sem Vam že povedal, da še sami ne vemo, kaj se bo s hišo zgodilo. Ako bo treba, bodete že prostor dobili!"

Odsel sem s tužnim srcem. Toda čujte, kaj se zgodi! Mož, ki je 6 let prežal na Pakičevo trgovino, uporabil je baš to žalostno priliko (toraj nesrečni potres), da je po nekotnih ovinkih z vzorenjem z izvoščakom pred sejo in s posetom malone pri vseh mero-dajnih in žalibože neinformovanih gospodih v istodnevno sejo kot nujni (!) predlog (ki tedaj ni bil na dnevnem redu) spravil, da se mu prav na istem mestu, na kojega sem jaz že dober mesec prej reflektiral, dovoli zgradba grde lesenjace, mej tem ko bi jaz — kar sem tudi pozneje na dveh drugih slabih, moji trgovini uničujočih prostorih storil — sezidati pustil lično barako. Da je bila mera arogance polna, kontroliral je mož glasovanje in sua causa stavljenega predloga.

Kakor se vidi, mož ne pozna parlamen-tarnega običaja, da mora isti, o kojega zadevah se obravnava, posvetovalno dvorano že pred obravnavo zapustiti, ne pa s svojo navzoč-nostjo na glasovanje uplivati. Zmagal je s par glasovi večine. Jaz, nič sluteč o atentatu na mojo zagotov-ljeno posest, zvedel sem o stavljenem in sprejetem predlogu stoprav dan po tisti ominozni, moji trgovini smrtni udarec provzročivši seji. Govoril sem pozneje s petimi gospodi, ki so za zgradbo krasne lesenjace glasovali, pa skoraj vsi so rabili jednake izgovore: "Zakaj me pa niste informirali, jaz bi gotovo proti dovolitvi glasoval; ta gospod je bil pri meni in me za to naprosil; m-nil sem, da je Vam, ker se niste nič brigali, vsejedno kje naj stoji Vaša baraka, tukaj ali kje drugod."

Graditi sem moral potem barako na jedinem prostoru, ki je bil še na razpolago, na skitem prostoru za štanti ljubljanskih branjev na prostoru, ki je bil v sled demoliranja starega in zgradbe novega poslopja meščanske imovine v raznih inter-valih skupno gotovo dve leti za sploši promet zaprt, — na prostoru po kojih ozki pasaži si bil vesel, če si obleko nepoškodovano ohranil, o dežnikih niti ne govorim, ker vsak je dobil večjo ali manjšo prasko veliko bilo je popolnoma polomljenih — na prostoru, kojega je ljudski humor kratil "Špka" in si bil vesel, da si ga imel enkrat za hrbtno, — na prostoru v "jami" kjer sem moral pri vsakem deževju graditi most pri na-livih je pa blago škodo trpelo, na prostoru, v kojem nisem bil v vseh treh letih skupaj toliko časa, kolikor sem sedaj vsaki dan v svoji novi na starem prostoru ležeči prodaj-nišnici in to v sled ogorčenosti, ko sem moral gledati, kako so moji stari odjemalci skozi predor bežali k mojemu usode-polni potres izkoriščujočemu konkurentu, ki je zasedel na široki frekventni cesti ležeči meni zagotovljeni in z dragim denarjem odkupljeni prostor. Koliko gorja sem jaz v teh treh letih prežal, ni možno moje peto popisati.

Dnevna skupla niso padla le za polovico, marveč še četrtine prejšnjih dnevnih skupil nisem imel. S tem do-bitkom ne bi mogel niti dobrega hlapca plačevati, tem manj pomočnika ali pa še celo najemščino in davek. Le radi upanja na boljšo kupčijo na starem prostoru (kjer se sedaj zopet, hvala Bogu nahajam) ustrajal sem in seveda pridno "gor" plačeval.

Toliko v pojasnilo slavnemu občinstvu, katero pro-sim naj si moje blago preje ogleda in o cenah prepriča in potem sodi, ali je blago dobro ali ne. (Kar je bilo pokvar-jenega, sem dal odstraniti; deloma sem je ceneje prodal, deloma pa požgal.)

Z odličnim spoštovanjem

(1890)

Lastnik trdke:

M. Pakič

prvi kranjski lesni, kočariški in sitarski obrt.

Iz uradnega lista.

Inverzije ali eksekutivne dražbe: Andreja Skoka posestvo vlož. št. 71, kat. obd. Bač, cenjeno 1485 gld. in 226 gld., dne 23. decembra v Ilirski Bistrici. Posestvo vlož. št. 73 in 85, kat. obd. Litija, cenje-na 705 gld. 80 gld., dne 23. decembra v Litiji. Zemljišče vlož. št. 361, kat. obd. Št. Rupert, cen-jeno 146 gld. 78 kr., dne 23. decembra v Mokronogu. Zemljišče vlož. št. 66, kat. obd. Videm in 75 k. o. Podgora, cenjena 1200 gld., dne 30. decembra v Velikih Laščah.

Antona Kozine posestvo vlož. št. 71 in 93, kat. obd. Prigorica, cenjeno 565 gld., dne 31. decembra v Ribnici.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 18. decembra: Valentin Semrajc, gostač, 57 let, pljučni eksudat.

Dne 21. decembra: Sofija Koračin, šivilja, 64 let, Florjanske ulice št. 11, vnetje sopil. — Anton Mlakar, de-lavec, 47 let, Stari trg št. 11, otrpnenje možgan.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m.

Decembar	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempera-tura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v mm v 24 urah
21.	9. zvečer	739.0	-1.7	moč. svzh.	jasno	
22.	7. jutraj	742.0	-2.6	moč. svzh.	jasno	0.2
	2. popol.	742.1	0.4	moč. svzh.	jasno	

Srednja včerašnja temperatura 0.2°, za 2.3° nad normalom. — V sinoči pred 9. uro je močna burja nekoliko snega nanesla.

Dunajska borza

dne 22. decembra 1898.

Skupni državni dolg v notah	101	gld.	25	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101		20	
Avstrijska zlata renta	120		20	
Avstrijska krona renta 4%	101		50	
Ogerska zlata renta 4%	119		95	
Ogerska krona renta 4%	97		75	
Avstro-ogerske bančne delnice	928		—	
Kreditne delnice	350		—	
London vista	120		45	
Nemški drž. bankovci za 100 mark	59		—	
80 mark	11		80	
80 frankov	9		55 1/2	
Italijanski bankovci	44		20	
C. kr. cekini	5		70	

Dne 21. decembra 1898

1% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	166	gld.	75	kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	193		50	
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	139		—	
Zemlj. obd. avstr. 4 1/2% zlet. zast. listi	98		—	
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	154		75	
Ljubljanske srečke	24		25	
Rudolfove srečke po 10 gld.	25		50	
Kreditne srečke po 100 gld.	202		—	
Tramway-drust. velj. 170 gld. a. v.	541		—	
Papirnat rubelj	1		27 1/2	

2 dijaka

nižjih šol vzprejmeta se na hrano in stanovanje na Sv. Petra cesti.

Več pove iz prijaznosti upravnštvo „Slov. Naroda“.

(1944—3)

Ces. kr. avstrijske državne železnice

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga des Trbiš
Ob 12. uri 5 m. po noči obojni vlak v Trbiž, Beljak Celovec Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. jutraj obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Amstetter na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne obojni vlak v Trbiš Beljak Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lenc - Gastein Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo Paris; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plizn Marijinih vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto iz v Kočevje.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 15 m. jutraj, ob 12. uri 55 m. popoldne, ob 6. uri 30 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiša.** Ob 5. uri 46 m. jutraj obojni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Lipskega Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plizna, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne obojni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov Plizna, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve Curiha, Bregence, Inomosta Zella ob jezeru, Lenc-Gasteina Ljubna, Celovca, Lince, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne obojni vlak z Dunaja Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pon-tabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer obojni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca Pontabla — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Mešani vlaki: Ob 8. uri 19 m. jutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 35 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnika.** Ob 7. uri 28 m. jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10. uri 25 min. zvečer, zadnji samo ob nedeljah in praznikih v oktobru. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zju-traj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 min. zvečer, poslednji vlak samo ob nedeljah in praznikih v oktobru. (1044)

Zahvale.

Spoštovani gospod!

Zahvaljujem Vas, da ste mi poslali tako izvrstno zdravilo proti kašlju in prsobolju. Po-rabil sem jedno steklenico trpotčevega soka, pa sta mi kašelj in prsobol skoraj pre-stala. Poslajte mi takoj še 3 steklenice vašega izvrstnega trpotčevega soka in 2 zavoja čaja proti kašlju.

Z velespoštovanjem

V Divači, 19. oktobra 1897.

Vaš zahvalni

Jakob Suppan.

Trpotčev sok (Spitzwe-gerich-Saft), ki tako izvrstno deluje proti kašlju, prsoboli, hripavosti, te-škemu dihanju in proti starim bo-leznim, dobiva se vedno svež v le-karni k Zrinjskemu. H. Brodjovin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Naj vsakdo pazi na zaščitni znak, ker samo oni trpotčev sok je iz moje lekarnice, ki ima na steklenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvatskega.

Cena steklenici trpotčevega soka s točnim navodilom 75 novč.

S trpotčevim sokom je dobro ra-biti tudi goraki čaj proti kašlju.

Cena 1 zavoju gorskega čaja proti kašlju s točnim navodilom 35 novč.

Jedno in drugo pošilja se vsaki dan po pošttem povzetju. Kdor denar naprej pošlje, naj za vožni list in ki-štico prilačuni 20 novč.

Lekarna k Zrinjskemu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Cenjeni gospod lekarničar!

Pred kratkim časom naro-čil sem pri Vas jedno stekle-nico krepilnih švedskih kap-ljic; iste so meni in mojim znaneem tako dobro delovale, da se moram Vam na tem do-brem zdravilu najtoplje za-hvaliti. Izvolite mi za moje znance še tri steklenice po 80 novč. s poštnim povze-tjem poslati.

Modruš, 26. maja 1898.

S spoštovanjem

Vid Zantić.

Prave krepilne šved-ske kapljice delujejo izvrstno: o proti vsem želodčnim boleznim, po-pravljajo prebavo, čistijo kri, okre-pčajo želodec. Te kapljice ozdravijo vse bolezni želodca in črev, a dobi se dobri tek.

Paziti je treba na zaščitni znak, ker samo one krepilne švedske kap-ljice so iz moje lekarnice, ki imajo na steklenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvatskega.

Cena 1 stekl. krepilnih švedskih kapljic s točnim navodilom 80 novč. Pošilja se vsaki dan s poštnim povzetjem.

Kdor denar naprej pošlje, naj za vožni list in kištico prilačuni 20 novč.

Lekarna k Zrinjskemu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Narodbe, ki iznašajo 5 gld. in

več, se pošilja franko.

Za bolehnne na pljučah, v vratu in goltancu in nadušljive ljudi.

Kdor se hoče za vselej znebiti pljučnih in goltančnih še toliko trdovratnih bolezni, potem nahuhe, če je še tako zastarela in navidezno neozdravljiva, naj pije **A. Wolffsky-jev čaj** zoper kronične pljučne in vratne bolezni. Na tisoče zahvalnic zajamčuje veliko zdravilno moč ome-njenega čaja. Zavoj stane 75 kr. Knjižice zastoni. Pristen samo pri **A. Wolffsky-ju** v Berlinu, N. 37. (1968-1)

Mlad trgovski pomočnik

izurjen v specerijski stroki, želi dobiti službo v Ljubljani ali v Celji.

Ponudbe pod „mlad pomočnik“ na upravni-štvo „Slov. Naroda“.

(1971—2)

Vzprejem

solicitatorja

ki je izurjen in samostalen delavec v vseh strokah odvetniškega posla. Vstop 1. januarja ali vsaj 1. februarja 1899

Dr. Alojzij Brenčič

(1961—3)

odvetnik v Celji.

Pozor!

V Ant. Krisper-jevi tovarni v Zgornji Šiški se prodaja 20 mernikov

zbranih jabolk.

Mernik po 85 kr.

(1939—3)

Mejnarodna panorama

Kongresni trg št. 14.

(1982)

V petek 23., soboto 24. in nedeljo 25. t. m. **Rojstvo, življenje in trpljenje Je-zusa**, barveno razsvitljeno. K temu Je-ruzaleem, Palestina in razgledi po Franciji, Holandiji itd.

Svoji **Prodaja vina.** Svoji k svojim! (1702—8)

Imam v kleti pristno **istrsko črno in belo vino** od 18 do 30 kr. liter; dalje **žganje** izvrstni **trpinovec** od 60 do 80 kr. liter; vse postavljeno na kolodvor državne železnice Dinjan (Dignano). Mali vzorčki se zaradi izgube časa ne pošiljajo. Dalje imam blizu 100 metr. centov **ru-dečega istrskega brinja** v vrečah za kuhanje žganja po nizki ceni, kakor tudi **olje** iz istr. oljk.

A. M. Pujman v Dinjanu (Dignano), Istra.

Zahvale.

Velespoštovani gospod!

Moja žena ležala je tri me-sece valed trganju in kosti-boli. Čim je začela upotre-bljavati vaše „mazilo“ proti kostiboli, vstala je tretji dan, danes pa, hvala bodi Bogu, hodi. Zahvaljujoč se Vam za to izredno mazilo, ostajam

V Strmcu pri Stubici, dne 22. aprila 1898.

sluga pokoren

Bartol Lisički.

Mazilo proti kosto-boli (Fluid) je jako dobro zdravilo proti trganju in kalamu v kosteh, revmatizmu bolečinam v kri-žicah, proti prehlajenju pri prepihu i. t. d. Mazilo ojači izmučene žile, ter krepí starce, kateri trpé na sla-bosti nog.

Vsaka steklenica mora biti previ-dena z zaščitnim znakom, to je s sliko Nikole Šubića Zrinj-skega, bana hrvatskega, ker samo ono mazilo je iz moje lekarnice, ki nosi ta zaščitni znak.

Cena jedni steklenici mazila proti kostoboli s točnim navodilom 75 novč.

Vsaki dan se razpošilja s poštnim povzetjem.

Kdor denar naprej pošlje, naj za vožni list in kištico prilačuni 20 novč.

(1583—12)

Lekarna k Zrinjskemu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Sveže morske ribe se v petek in v soboto dobivajo pri

J. C. Praunseiss-u

trgovina za rum, čaj, cognac, likerje, vina, šampanjec, delikatese in specerijo na Mestnem trgu št. 19.

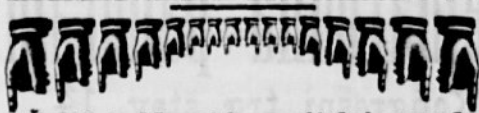
(1979)

Išče se

dostojna starejša oseba za postrežbo dame, za kar dobiva stanovanje in zajutrek. (1970-2)
Kje? pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“.

Odlikovan na razstavah: Velike Mežirice, Holešov, Prostejov, Prerovo, Tišov, Humpolec.

Potrebna in koristna darila za Božič in Novo leto!

Češki krščanski specialni zavod za platno!

Svoji k svojim!

Viljem V. Vejman

izdelovalec platnenega, pavalnatega in damastnega blaga

v Prostějovem na Moravi

prilagojena lastne tkanine izdelke na roko po zmernih cenah in najboljši kakovosti: celoplatneno domače in bele platno vseh širokosti in finosti, platno za plachte do 240 cm., damaste: gradle, namizne prte in blago, obrisače, servijete, bele in barvane za 6, 12 in 24 oseb, otirače, platnen in pavalnat kanefas, robca, bele in barvane, platnene, pavalnate in svilnate, inlet in angin za sinke, oksford, krizet, oblečni pralni sefir in šotako blago za damske obleke, platna: pavalnata, ruska, za žimnice, slamnike, zastore itd, trilhe, šifon, floridas, kreton, piké, barhent, satin, brilantini itd., itd.

Ugodna darila

in potrebe za gospodinjstvo.

Lastni izdelek.

Trgovcem se blago ne pošilja.

Kot strokovnjak in samoizdelovalec lahko najboljše postrežem.

Vzorci in ceniki na zahtevanje.

Poseben oddelek za razpošiljanje pod osebnim vodstvom.

Opreme za neveste od 50 gld. do 2000 gld. so vedno v zalogi.

Niklasa Rudholzerja naslednik

urar in optični zavod

Mestni trg št. 8

v Ljubljani.

Niklaste cilindar-remontoir ure od .	4	gld.	—	kr.	naprej
Srebrne cilindar-remontoir ure od .	6	—	—	—	—
Srebrne damske cilindar-remontoir ure s srebrnim pokrovom od .	7	—	—	—	—
Srebrne remontoir ure na sidro od .	10	—	—	—	—
Srebrne remontoir ure s 3. srebrnim pokrovom od .	10	—	50	—	—
Zlate damske remontoir ure od .	14	—	50	—	—
Zlate remontoir ure za gospode od .	28	—	—	—	—
Zlate remontoir ure za gospode z dvojnimi pokrovom od .	38	—	—	—	—
Ure na nihalo v skrinjici svetli in temni z bitjem ur od .	9	—	—	—	—
Ure na nihalo v bitjem četrtink od .	13	—	—	—	—
Budilke od .	27	—	—	—	—
„Schwarzwälder“ z bitjem pol ur od .	3	—	—	—	—

Popravila se hitro, dobro in po ceni izvršujejo v lastni prodajalnici.

Za morebitne potrebščine se najbolje priporoča z velespoštovanjem (808-47)

Franz Karol Rudholzer.

Dobavitelj kontrolnih ur za o. kr. avstro-ogersko vlado, za Bosno in Hercegovino.

VIZITNICE

prilagojena

„Narodna Tiskarna“

po nizki ceni.

Išče se

najbolji izvor za nakupovanje kave, čaja, ruma in konjaka! Nepotrebno iskati! (1828-23)

Kavčič & Lilleg v Prešernovih ulicah

dobivata to blago neposredno iz prekmorskih dežel ter prodajata

1 kilo fine kave (Santos Prime po	gld. 1.—
1 steklenica pristnega Jamaika ruma	0.50
1 deka pristnega Pecco-Souchong-čaja	0.05
1 pušica prave angleške carske melanže	0.50
1 steklenica pristnega finega konjaka	1.40

Brez tekmece!

Ivan Kordik

Ljubljana

Prešernove ulice št. 10-14

prilagojena za božič in novo leto razen vsakovrstnih igračk tudi

družabne igre

od 25 kr. do 1 gld. 50 kr.

V zalogi ima tudi

okraske in svečice

za božična drevesca.

Ob najnižjih cenah in točni postrežbi nadeja se od p. n. občinstva prav obilnega obiska z velespoštovanjem

(1905-5)

Ivan Kordik.

Za božična in novoletna darila

se priporoča

„Narodni papir“,

papir za pisma, zavitki in vizitnice

z ličnimi podobnicami slavnih Slovencev:

Vodnika, Prešerna, Slomška in Bleiweisla.

Na prodaj pri

(1981)

Josipu Petrič-u

nasproti frančiškanski cerkvi.

RESTAVRACIJA „NARODNI DOM“

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da bodem točil od četrtega, dne 221 t. m. naprej

originalno plzensko pivo

iz združne pivovarne v Plznu

v restavraciji „Narodnega doma“

kakor v moji

kavarni v „Filipovem dvorcu“

ter zagotavljam najboljšo in najtočnejšo postrežbo.

Ker je pivo obdeleženo najbolje, upam prijaznega obiska ter ostajam, priporočujoč se z odličnim spoštovanjem

(1974-2)

Ivan Mayr.

KAVARNA „FILIPOV DVORC“

Primerna božična darila!

Ne spadajoča v razprodajo.

Dražestne novosti v vozičkih za punčike, finih košarah za papir in za druge potrebe. Izborne kuhinjske oprave kakor: omarice za dišave, soljnake z užgano slikarjo. Istotako krasno slikane servirne plošče itd. (1955-4)

M. Pakič

palača meščanskega bolniškega zaklada.